

1. ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/12/2023

Σελίδα: 12

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

12 ΤΑ ΝΕΑ
- ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ
30-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

Προβλέψεις
για το

2024

ΕΠΥΡΟΣ
ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΣ

Ευρωεκλογές

Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής
Ευρωπαϊκού Προγράμματος Αριάν Κοντέλλη, **ΕΙΔΙΑΜΕΠ**

Περιμένοντας τους «βαρβάρους»

Κάθε ζωντανός οργανισμός κινητοποιεί το ανοσοποιητικό του σύστημα αντιδρώντας σε εξωθεν εισβολές και απειλές. Η έλλειψη κινητοποίησης υποδηλώνει ένα σύστημα σε αποδρόμη που οδηγείται στην ολοκλήρωση του έμβριου κύκλου του. Μια δυναμική αντίδραση, ακόμα κι αν δεν επιφέρει την εξυγίανση του συστήματος, τουλάχιστον αποτελεί ένδειξη αφύπνισης και εγρήγορσης. Σε πολιτικούς όρους, η άνοδος λαϊκιστικών δυνάμεων στην Ευρώπη με μια αντισυστημική και αντιευρωπαϊκή ρητορική είναι μια αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα. Βέβαια, κατά τη διάρκεια του 2023, το εκλογικό αποτέλεσμα στην Πολωνία, του οποίου ηγείτο ο πρόην πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, ανέταξε τις ελπίδες ανάσχεσης της δημοκρατικής οπισθοδρόμησης στη χώρα αυτή. Ωστόσο, οι πολιτικές εξελίξεις στην κεντρική πολιτική σκηνή σε Ουγγαρία, Σλοβακία και Ολλανδία αλλά και σε περιφερειακές εκλογές στη Γερμανία καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα είναι διάχυτο και η επέλαση των «βαρβάρων» θα χαρακτηρίσει όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις και το 2024, πρωτίστως των εκλογών για την ανάδειξη των νέων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στις αρχές Ιουνίου.

Οποιαδήποτε πρόβλεψη εκλογικού αποτελέσματος είναι, προφανώς, παρακινδυνευμένη, έξι μήνες πριν από τις εκλογές, όταν ακόμα απουσιάζουν βασικά δεδομένα, όπως οι προτεινόμενοι υποψήφιοι για τη θέση του προέδρου της Επιτροπής, στον μικρό βαθμό που μπορούν να επηρεάσουν το τελικό αποτέλεσμα. Αλλωστε, ο πολιτικός χρόνος και η πυκνότητά του είναι διαβόητα δύσκολο να εκτιμηθούν και σε ελάχιστο χρονικό διάστημα μπορεί να υπάρχουν καταγιστικές εξελίξεις που ανατρέπουν όλα τα δεδομένα. Στην Ολλανδία, ακόμα και στις τελευταίες δημοσκοπήσεις πριν από τις εκλογές του Νοεμβρίου, δεν διαφαίνονταν η εμπατική νίκη του Γκερτ Βίλντερς. Σχετικές αστοχίες δημοσκοπικών προβλέψεων να καταγράφουν ανάλογες υποβόσκουσες δυναμικές έχουμε και επανάληψη δει και στην Ελλάδα. Οι ψηφοφόροι που επιλέγουν αντισυστημική ψήφο τείνουν να

απέχουν από τη συμμετοχή τους σε γκάλοπ και αποφεύγουν να δηλώσουν ανοιχτά τις πολιτικές τους πεποιθήσεις. Αρα, οποιαδήποτε εκτίμηση για την επίδοση των δυνάμεων αυτών στις επερχόμενες ευρωεκλογές ενέχει τον κίνδυνο να πέσει πολύ έξω. Ωστόσο, η διαφαινόμενη τάση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί και λογικά διεγείρει ανακλαστικά αντίδρασης των δημοκρατικών και φιλελεύθερων πολιτικών δυνάμεων. Η ένταση της αντίδρασης είναι ο καλύτερος δείκτης της υγείας του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Στις προηγούμενες ευρωεκλογές, το 2019, αντίστοιχες ανησυχίες και φόβοι οδήγησαν σε μια μεγάλη κινητοποίηση που οδήγησε στο μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής (λίγο πάνω από 50%) από το 1994 και μετά. Αυτό είναι το κλειδί και για τις επερχόμενες εκλογές του Ιουνίου. Τα ευρέως διαχεόμενα οφέλη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, όπως τα βιώνει η πλειοψηφία του ευρωπαϊκού πολιτικού δόχου στην καθημερινότητά του, δεν κινητοποιούν επαρκώς τους πολίτες που τα θεωρούν εν πολλοίς δεδομένα ή δεν τα γνωρίζουν επαρκώς. Αντίθετα, τα κόστη της εννοποίησης, είτε ως απόληξη κυριαρχίας, ως εξελισσόμενος κοινωνικός μετασχηματισμός, ή ως αμιγώς οικονομική ζημία, δημιουργούν πιο μαχητικές και συσπειρωμένες ομάδες αντίδρασης. Ορισμένες από αυτές αρθρώνουν έναν λόγο –συνήθως ακροδεξιό– πολιτικής ριζοσπαστικοποίησης ενώ άλλες καταφεύγουν σε απλοϊκές λαϊκιστικές προσεγγίσεις. Σε κάθε περίπτωση, το ακροατήριό τους είναι εν πολλοίς δεδομένο και «αχιμαλωτισμένο». Χωρίς να αγνοηθεί η μερίδα αυτή του πληθυσμού, η κινητοποίηση της «μεγάλης σιωπηλής πλειοψηφίας» των ευρωπαίων πολιτών είναι η μεγάλη πρόκληση που θα καθορίσει το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών.

Η κινητοποίηση αυτή οφείλει να έχει ως βασική στόχευση την ανάδειξη των βασικών προκλήσεων και των μεγάλων διακυβευμάτων του επόμενου πενταετούς πολιτικού κύκλου. Ραγδαία περιφερειακή αποσταθεροποίηση με εξελισσόμενες και νέες απειλές ασφάλειας, προοπτική διεύρυνσης,

θεσμικός μετασχηματισμός, πιθανώς με σχήματα διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης, κλιματική αλλαγή με δημιουργία επιπλέον μεταναστευτικών ροών, ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας και κοινωνίας είναι μερικές μονάχα από τις ραγδαία εξελισσόμενες προκλήσεις που θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε, ως Ευρωπαϊκή Ένωση, την επόμενη πενταετία. Οι προκλήσεις αυτές αφορούν και εξοχόν ζητήματα που αντιμετωπίζονται καλύτερα και πιο αποτελεσματικά σε ευρωπαϊκό παρά σε κρατικό ή περιφερειακό επίπεδο. Ωστόσο, η πλειοψηφία και παρουσίαση των θεμάτων αυτών χρειάζεται προσοχή. Η απλή παρουσίαση και παράθεση των επιτευγμάτων της ΕΕ, όσο σημαντική κι αν είναι κι όσο κι αν γίνει με έναν επικρισιμικά διεισδυτικό τρόπο, δεν αρκεί. Είναι απαραίτητο η διασύνδεσή τους με την καθημερινότητα των πολιτών και η εξατομίκευσή τους για συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών. Αρα, προαπαιτούμενο της αναγκαίας κινητοποίησης –και εκεί που θα κριθεί το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών– είναι η ανάδειξη του ενωσιακού εγχειρήματος ως βέλτιστης επιλογής αντιμετώπισης των κρίσιμων αυτών προκλήσεων του μέλλοντος σε βάθος χρόνου. Με άλλα λόγια, η δημιουργία ενός μακροπρόθεσμου οράματος για την επόμενη μέρα της Ευρώπης.

Ανεξαρτίτως, πάντως, της αποτελεσματικότητας της κινητοποίησης και του αποτελέσματος των εκλογών, ο επόμενος πολιτικός κύκλος θα δώσει την ευκαιρία στις μεγάλες πολιτικές οικογένειες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να δώσουν και οι ίδιες διαπιστευτήρια πολιτικής ωριμότητας. Ειδικά με μία ισχυρή παρουσία των αντιευρωπαϊκών δυνάμεων που θα αντιδρά και θα παρακωλύει πρωτοβουλίες ενωσιακής εμβάθυνσης, η συνεργασία και η αποτελεσματική ζύμωση μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων που είναι φίλα προσκείμενες στο ευρωπαϊκό εγχείρημα –ακόμα κι αν έχουν ιδεολογικές διαφορές– θα είναι κρίσιμοι παράγοντες για τη σταθερότητα του συστήματος. Εν τέλει, τα θεσμικά αντίβαρα υπάρχουν. Το ερώτημα είναι αν θα μπορούσαμε να τα αξιοποιήσουμε, στην απευκαία περίπτωση που τα χρειαστούμε. Αλλά αυτή είναι μια άλλη συζήτηση που θα μας απασχολήσει την επαύριο των ευρωεκλογών.

Με μία ισχυρή παρουσία των αντιευρωπαϊκών δυνάμεων, η συνεργασία και η αποτελεσματική ζύμωση μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων που είναι φίλα προσκείμενες στο ευρωπαϊκό εγχείρημα θα είναι κρίσιμοι παράγοντες για τη σταθερότητα του συστήματος

Κορίτσια υψώνουν τη σημαία της ΕΕ σε εκδήλωση στην Πλατεία Συντάγματος

REUTERS/ANDREW HALL